

THE USE OF INTERACTIVE METHODS IN TEACHING VISUAL ARTS

Ermo'minov Abdujabbor Tursunbayevich

Senior Teacher

(e-mail: a.ermo'minov@tersu.uz)

(phone number: +99891 971 21 90)

Annotation

This article provides insights into the use of interactive methods and the main content of visual arts teaching in higher education institutions.

Keywords: Modernization of the educational process, introduction of pedagogical technologies, information and communication technologies

TASVIRIY SAN'ATNI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Ermo'minov Abdujabbor Tursunbayevich

katta o'qituvchi (e-mail: a.ermo'minov@tersu.uz)

(telefon raqam: +99891 971 21 90)

Annatatsiya

Mazkur maqola, Oliy ta'lim muassasalarida Tasviriy san'atni o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish va umiy metodikaning asosiy mazmuni haqida tushunchalar berilgan.

Kalit so'zlar: o'quv jarayonini modernizatsiyalash, pedagogik texnologiyalarni joriy etish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalar.

Ma'lumki, oliy ta'lim muassasalaridagi o'quv-tarbiya jarayonini, xususan, tasviriy san'at o'quv jarayonini modernizatsiyalash, rassom-pedagog bo'ladigan mutaxassislar tayorlash tizimi sifat darajasini oshirishda o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish, ularni sohaga oid zamonaviy kasbiy bilim, malaka va ko'nikmalar bilan qurollantirish, ilmiy-texnik innovatsiyalardan mustaqil ravishda, ijodiy foydalanish hamda istiqbolli vazifalarni hal qila olish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim vazifalardan sanaladi.

Bunda badiiy ta'lim bosqichlarining o'zaro mazmunan bog'liqligi, uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash; oliy ta'limda tasviriy san'at o'quv jarayonini tashkil etishning ilg'or pedagogik texnologiyalarini joriy qilish, bu borada o'quv uslubiy majmualar sifatini ta'minlash, pedagogik texnologiyalarni joriy etishda professor-o'qituvchilarning kompyuter va Internetdan foydalanish bo'yicha savodxonligini doimiy oshirib borish; oliy ta'limning axborot resurs va zamonaviy o'quv adabiyotlari bilan ta'minotini yanada rivojlantirish; tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishlarida ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish oliy ta'lim muassasalarida rassom-pedagoglarining faoliyat yo'nalishlari tarkibini belgilaydi.

Yuqoridagi fikrlardan ko'rinib turibdiki oliy ta'lim tizimini xususan, tasviriy san'at ta'lim tizimini modernizatsiyalash (ingl. modern — yangilangan, zamonaviy, tekor o'sish) o'quv jarayoniga nisbatan innovatsion yondashuvni talab etadi.

Shunday ekan, tasviriy san'at ta'limga innovatsion (inglizcha innovation — yangilik kiritish) yondashuv g'oyasi ta'lim mazmuni va natijalarining shaxsga yo'nalganligi, ta'lim mazmuni, shakl, metod va vositalarini fan va texnikaning so'nggi yutuqlari, ilg'or tajribalar, zamonaviy metodikalar bilan uyg'unlashtirishga qaratilganligi bilan an'anaviy yondashuvdan farq qiladi.

Ta'lim tizimiga kiritilayotgan har qanday innovatsiya axborot va metodik ta'minotning mavjudligini ko'zda tutadi. Shu sababli, tasviriy san'at o'quv jarayoniga innovatsiya kiritishda ilg'or pedagogik tajribalarni o'rganish, tahlil qilish va umumlashtirish hamda amaliyotga tatbiq etish, zamonaviy pedagogik va axborot kommunikatsiya texnologiyalari imkoniyatlaridan foydalanish orqali o'quv jarayonlari mazmuni va metodlarini takomillashtirish muhim yo'nalishlardan sanaladi.

Bu esa o'z navbatida tasviriy san'at o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishning samarali shakllari sifatida ma'ruza (muammoli ma'ruza, ma'ruza-seminar, virtualtexnologik ma'ruza, vizual ma'ruza, binar ma'ruza, kirish ma'ruzasi, ma'ruza-konferentsiya, axborotli ma'ruza, ma'ruza bahs-munozara, sharhlovchi ma'ruza, on-line ma'ruza) trening, videotrening, vebinarlar, internet konferentsiyalar, innovatsion o'qitish metodlari sifatida esa muammoli metodlar, interfaol metodlar, amaliy o'yinlar, o'quv loyihalari, portfoliolar, grafik organayzerlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish zaruratini yuzaga chiqaradi.

Oliy ta'lim muassasalaridagi tasviriy san'at o'quv jarayoniga, xususan Dastgohli akademik rangtasvir asoslari va kompozitsiya darslariga innovatsiyalarni tatbiq etishda interfaol metodlarning ahamiyati ham o'ziga xos hisoblanadi.

Interfaol — soʻzi inglizcha soʻz boʻlib, «inter» — oʻzaro va «act» — harakat qilmoq maʼnolarini bildirib, ularning umumiy mazmuni interfaol — yaʼni oʻzaro harakat qilmoq maʼnosini anglatadi.[1] Bunday oʻzaro harakat turlariga “talaba — oʻqituvchi” va “talaba-talaba”ning maqsadli harakatlarini kiritish mumkin. Interfaol oʻqitishda oʻqituvchi oʻquv faoliyatining faol tashkilotchisi boʻlib, oʻquvchi bu faoliyatning subʼekti sifatida namoyon boʻladi. Interfaol oʻqitish bu bilish faoliyatini rivojlantirishning maxsus tashkiliy shakli boʻlib, interfaol oʻqitish jarayonida taʼlim oluvchi oʻqitishning obʼektidan oʻzaro hamkorlikning subʼektiga aylanishi, oʻquv jarayonida faol ishtirok etishi bilan tavsiflanadi.

Oʻqitishning interfaol metodlari hayotiy vaziyatlarni modellashtirish, roli oʻyinlardan foydalanish, muammolarni hamkorlikda yechishda koʻrib chiqiladi.

Interfaol oʻqitish talabalardan axborotlarni oʻzlashtirish jarayonida faollik, ijodkorlik, mustaqillikni shakllantiribgina qolmay, taʼlim maqsadlarining toʻlaqonli amalga oshishiga yordam beradi. Bunda taʼlimning quyidagi kontseptsiyalari fundamental asos sifatida hizmat qiladi:

- oʻqituvchining jadal faoliyati — oʻquv faoliyatining asosiy koʻrinishi sifatida namoyon boʻlib, u mazkur harakatning subʼekti va tashkilotchisi sifatida faoliyat koʻrsatadi;
- oʻquv faoliyatining asosiy negizi va natijasi, mazkur faoliyatning subʼekti — talaba hisoblanadi;
- muvaffaqiyatli oʻquv faoliyatining asosiy koʻrsatkichi, uning natijasi oʻquvchining fikrlash usullarini oʻrganish va amaliy masalalarni ijodiy hal etish, erkin, mustaqil harakat qila olish koʻnikmalarini shakllantirishdan iborat;
- oʻquv faoliyatning asosiy koʻrsatkichi oʻquv topshiriqlari xisoblanadi. Bunda taʼlim jarayonining asosiy subʼekti boʻlgan talabada fikrlash, bilish harakati usullarini rivojlantiruvchi oʻqitish taktikasi muhim oʻrin tutadi;
- oʻquv faoliyatini amalga oshirish jarayoni talabadan oʻzining shaxsiy bilish mahorati va koʻnikmalarini oʻzlashtirib olishi uchun zamin hozirlashdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. J. O. Tolipova. “Pedagogik kvalimetriya”. T.: 2015. M.Mirsolieva.,
2. G.Ibragimova — Taʼlim texnologiyalari va pedagogik mahorat. T.: 2015 S.Abdirasilov., N.Tolipov — Dasgohli rangtasvir. “Iqtisod-moliya” T.: 2010 R.Xasanov, Tasviriy sanʼat asoslari — T.: Gʻafur Gʻulom nomidagi nashriyat matbaa-ijodiy uyi — 2009.
3. Мирсолиева М., Ибрагимова Г – Таълим технологиялари ва педагогик маҳорат. Т.: 2015.